

The background features a dark blue gradient with abstract white and light blue circular patterns. On the left side, there is a large circular scale with tick marks and numbers ranging from 140 to 260. Several smaller circles with arrows and dashed lines are scattered across the page, suggesting a technical or digital theme.

ISKB49 - DIGITÁLNÍ KURÁTORSTVÍ STRATEGIE DLOUHODOBÉ OCHRANY

MICHAL KONEČNÝ

KABINET INFORMAČNÍCH STUDIÍ A KNIHOVNICTVÍ

12. BŘEZNA 2019

CO NÁS ČEKÁ?

1. Úvod (pro ty, co tu nebyli).
2. Opakování (pro ty, co tu byli).
3. Zamyslíme se nad tím, co je nutné zvážit při návrhu digitálního archivu
4. Představíme si různé strategie pro dlouhodobou ochranu
5. A také jejich výhody a nevýhody
6. Na závěr se pokusíme zjistit, které jsou vhodné pro náš archiv

DIGITÁLNÍ KURÁTORSTVÍ

V širším pojetí se jedná o údržbu, zhodnocování a důvěryhodnost digitálních informací pro současné a budoucí použití.

David Giaretta

DLOUHODOBÉ UCHOVÁVÁNÍ

- *Digital preservation, long term preservation...*
- Pořizování, uchovávání a zpřístupnění dat takovým způsobem, aby byla zajištěna jejich použitelnost, dostupnost a autenticita

OPEN ARCHIVAL INFORMATION SYSTEM

- Otevřený Archivační Informační Systém
- Terminologický a konceptuální rámec pro:
 - popis a porovnávání architektury,
 - volbu strategií LTP,
 - porovnání datových modelů digitálních archivů,
 - odhadování změny v průběhu času.

URČENÁ SKUPINA

Stanovená skupina možných koncových uživatelů, kteří by měli být schopni porozumět konkrétní množině informací

VÝZNAMNÉ VLASTNOSTI DIGITÁLNÍCH OBJEKTŮ

Vlastnosti digitálních objektů, které musí být zachovány v průběhu času, aby byla trvale zajištěna jejich přístupnost, použitelnost a účel.

Andrew Wilson

Je potřeba, aby u obrázku byla převedena i barva? Je nutné u textu převést do nového formátů i rozdělení na odstavce nebo verše? Neztratí se smysl díla, když tyto vlastnosti nebudou převedeny?

JAKÝ BY MĚL BÝT DIGITÁLNÍ ARCHIV?

- Předvídatelný a komplexní
- Interoperabilní
- Založený na transakcích
- Schopný ochraňovat obsah

ZÁSADY DIGITÁLNÍHO UCHOVÁVÁNÍ

1. Dlouhodobé uchování je průběžná aktivita
2. Výsledky dlouhodobého uchování by měly být předem dohodnuty
3. Odpovědnost za dlouhodobé uchování musí být srozumitelná
4. Dlouhodobé uchování zahrnuje proces výběru
5. Dlouhodobé uchování musí být ekonomicky udržitelné
6. Dlouhodobé uchování vyžaduje spolupráci

ZÁSADY DIGITÁLNÍHO UCHOVÁVÁNÍ

7. Dlouhodobé uchovávání nesmí škodit
8. Dlouhodobé uchovávání může být sdružené nebo distribuované
9. Dlouhodobé uchovávání je doplňkem dalších služeb
10. Proces dlouhodobého uchovávání musí být dobře srozumitelný
11. Dlouhodobé uchovávání by mělo být „Arm's Length Transaction“
12. Dlouhodobé uchovávání není jediná možnost
13. Dlouhodobé uchovávání je služba veřejnosti

STRATEGIE PRO DLOUHODOBÉ UCHOVÁVÁNÍ

Pro ochranu analogových dokumentů většinou stačí uložení v optimálních podmínkách, dostatečná kontrola fyzického stavu a minimální využívání.

U digitálních dokumentu je situace podstatně složitější. Jejich ochranu lze přirovnat k udržování ohně – je nutné se mu věnovat neustále, udržovat ho a kontrolovat. Jinak zhasne a nenávratně zmizí. Při správné péči ale může být věčný.

Abdelaziz Abid

STRATEGIE PRO DLOUHODOBÉ UCHOVÁVÁNÍ

- Ochrana technologií
- Emulace technologií
- Migrace informací
- Ostatní

OCHRANA TECHNOLOGIÍ

- Uchování technologií – „muzeum“ hardware
- Předpokládá zachování původních nosičů
- Omezena životností hardware

EMULACE

- Napodobení zastaralých systémů a platforem pomocí nových
- Tři úrovně:
 - Aplikační software
 - Systémový software (operační systém)
 - Hardware
- Umožňuje uchovávat digitální objekty v původní podobě
- Podmínkou je znát technické vlastnosti, design a podmínky nasazení
- Omezeno nutností používat proprietární software

MIGRACE

- Formátová migrace
- Fyzická migrace nebo obnovování nosičů
- Dlouhodobě prověřený postup
- Musí probíhat opakovaně
- Hrozí riziko ztráty informací a významných vlastností

OSTATNÍ

- Digitální archeologie
- Přenos na analogový nosič
- Zapouzdření

PŘÍSTUPY A METODY

- Formátová migrace
- Normalizace a spoléhání na standardy
- Fyzická migrace nebo obnovování nosičů
- Emulace
- Digitální archeologie
- Uchování technologií – „muzeum“ hardware
- Přenos na analogový nosič
- Zapouzdření

DOPORUČENÉ ZDROJE A ODKAZY

- [Thirteen Ways of Looking at... Digital Preservation](#)
Přehled hlavních aspektů, které je vhodné zvážit při návrhu archivu.
- [Dlouhodobá digitální archivace: Přehled a úvod do problematiky](#)
Shrnutí základních strategií dlouhodobého uchování, jejich výhod i nevýhod.
- [Digital Preservation Guidance Note 1: Selecting file formats for long-term preservation](#)
Jak správně postupovat při výběru vhodných formátů pro archivaci.

DĚKUJI ZA VAŠI POZORNOST

... a rád zodpovím vaše dotazy

Michal Konečný

jsem@digitalnikurator.cz

POUŽITÉ ZDROJE

- LAVOIE, Brian a Lorcan DEMPSEY. 2004. Thirteen Ways of Looking at..Digital Preservation. *D-Lib Magazine*. OCLC Online Computer Library Center, 10(7/8). ISSN 1082-9873. Dostupné také z: <http://www.dlib.org/dlib/july04/lavoie/07lavoie.html>
- Sustainability of Digital Formats: Planning for Library of Congress Collections. *National Digital Information Infrastructure and Preservation Program* [online]. Library of Congress [cit. 2015-11-24]. Dostupné z: <http://www.digitalpreservation.gov/formats/intro/intro.shtml>
- HUTAŘ, Jan a Marek MELICHAR. 2015. *Dlouhodobá digitální archivace: Přehled a úvod do problematiky*. Výstup projektu LTP-Pilot. Brno. Dostupné také z: <https://drive.google.com/file/d/0BzOLuOh094X8d0REWV9idmEzXzA/>
- BROWN, Adrian. 2008. *Digital Preservation Guidance Note 1: Selecting file formats for long-term preservation*. Issue 2. The National Archives. Dostupné také z: <http://www.nationalarchives.gov.uk/documents/selecting-file-formats.pdf>
- HOLDSWORTH, David, Seamus ROSS (ed.) a Michael DAY (ed.). 2007. *Digital Curation Manual: Preservation Strategies for Digital Libraries*. Version 1.0. Edinburgh: Digital Curation Centre. ISSN 1747-1524. Dostupné také z: <http://www.dcc.ac.uk/sites/default/files/documents/resource/curation-manual/chapters/preservation-strategies/preservation-strategies.pdf>